

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

240. An, & qualiter quando resignatio conditionalis inducat vacationem beneficii quoad titulum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Questio 239. An, & qualiter resignatio simplex inducat vacationem possessionis?

Respondeo primò: Per illam non solum amitti titulum seu proprietatem beneficii, & jus omne, quod habet in beneficio; sed etiam possessionem naturalem & civilem; ita ut admittat resignatione, desinat illico possidere. Garc. p. 11. c. 3. n. 1. Barbof. juris Ecclies. l. 3. c. 15. n. 66. Lott. cit. q. 14. n. 12. Paris. l. 1. q. 3. n. 7. & q. 5. n. 15. & n. 36. & 40. citans pro hoc Host. Innoc. Card. Abb. Imol. & AA. communiter. in c. quod in dubiis, & in c. super hoc, & in c. ad monet. de renunc. Rossiniac. de benef. c. 16. nu. 3. Redoan. de simon. p. 2. c. 13. nu. 8. Card. Paris. conf. 39. num. 3. vol. 4. Pavin. de potest. capit. sede vacante. p. 1. q. 2. nu. 14. Sarnens. ad reg. de annal. q. 57. & Mandos. ibidem. q. 28. n. 4. & alios quamplurimos, ac dicens esse communionem omnium sententiam, In amittenda enim possessione solus actus & affectio illius qui possidet, sufficit ad amittendam possessionem. Lott. loc. cit. n. 13. subdens nu. 14. quod id quoque trahatur ad animum concussum & metu perterritum, & procedere in beneficialibus, eò quod voluntas coacta sit voluntas. In dubio autem præsumitur, resignantem velle etiam renunciare possessionem. Paris. cit. q. 5. n. 19. ex Butrio. in c. veniens, de renunc. n. 27. & hinc non subvenitur illi aliquo interdicto possessorio, seu impeditur agere possessorio, nisi præcedat particulare iudicium super rescissione seu sententiâ declaratoria nullitatis renunciationis, probatâ nimirum vi aut metu. Lott. n. 12. juncto. n. 17. Hoc ipsum tamen distinguit Barbof. loc. cit. nimirum quòd is, qui resignavit, antequam spoliatus, seu dejectus possessione, sic amittit titulum & possessionem, ita ut beneficio simpliciter restituendus non sit, juxta c. accepta. de restitut. spoliat. (ubi Papa decidit exceptionem spontaneæ renunciationis impedire beneficiati restitutionem; quia nimirum renunciatio fuit facta ante spoliationem, beneficiatus autem post spontaneam renunciationem non dicitur dejectus possessione, utpote quam jam vi renunciationis dimiserat) contrarium verò dicendum de eo, qui postquam possessione dejectus erat, resignavit, nimirum quòd is solum titulum amittat, non verò possessionem, utpote quâ jam antecedenter dejectus erat; ac proinde eum petere posse restitutionem possessionis; cum in eo casu non obstat ei exceptio spontaneæ renunciationis, utpote respiciens in hoc casu solum proprietatem. Quinimò subjungit n. 68. Barbof. quòd licet communis, & in praxi servanda sententia habeat, per resignationem amitti simpliciter possessionem, se tamen putare verius esse in rigore juris, resignantem simpliciter vi resignationis etiam admittit, utpote quæ stricti juris est, & strictius interpretanda, non amittere possessionem, antequam eam ex animo dimittere intendat; cum juxta regulam communionem in temporalibus, l. si quis vi. l. in amittenda. l. quemadmodum. ff. de acquirenda possess. utpote quæ regula in beneficialibus limitata non reperitur, non aliter amittitur possessio, quam si possidens eam dimittere intendat. Unde jam post renunciationem possessionem antiquam resignans retinet, eandem licet injustè, validè tamen continet, & eà dejectus restituendus sit, ut Imol. in c. super eo. de renunc. Rota, decis. 1. de renunc. in novis. Nav. in c. accepta. de restitut. spoliat. opposit. 7. n. 1. apud eundem Barbof. qui etiam nu. 69. expli-

cat, qualiter his non obstat text. c. sollicitè. & c. accepta. de restitut. spoliat. Sed neque, ut idem n. 70. obstat, quòd ad restitutionem in beneficialibus necessarius sit titulus, saltem coloratus; eum autem, qui resignavit, pati notorium defectum tituli seu proprietatis; eò quòd resignatio non semper sit notoria, adeòque nec dictus tituli defectus; potuerit etiam quis resignasse nulliter; in quo casu non patitur defectum tituli. Ac denique juxta Abbatem in c. ex literis, de restitut. spoliat. nu. 3. Imol. nu. 8. Sola possessio absque titulo sit sufficiens ad petendam restitutionem.

2. Respondeo secundò: tametsi resignans perdat cum dominio possessionem juris, non tamen videtur cessasse detentioni; unde post admittam renunciationem potest incumbere possessioni realiter, & de facto. Quin & incumbendo animo continuandi retinetur naturalis. Paris. cit. q. 5. nu. 28. & 29. citans præter plures alios Butrio. in c. sollicitè. de restitut. spoliat. Calderin. conf. 4. de renunc. Sarn. ad reg. de annal. q. 57. Rebuff. conf. 4. n. 4. Estque ea detentio tanti momenti, ut si eà detentione spoliatur, sit restituendus. Paris. n. 31. Quin & ut idem Paris. n. 32. citans pro hoc Mandos. ad reg. de annal. q. 29. num. 1. & 2. Sarn. ibidem. q. 56. sufficit hæc detentio, ut detinens juvetur reg. de annal. quamvis ex communi sententia dicat Barbof. cit. nu. 66. ad nudam talem detentionem non esse restituendum, si eà dejiciatur. Quòd si tamen resignans sit absens à loco beneficii; amitti quoque detentionem, ait idem Paris. ibidem. n. 33. Moheda. decis. 2. De cetero resignantem in manibus non sui Superioris amittere possessionem non amittit proprietate, tradit idem Paris. n. 27. de quo infra pluribus.

Questio 240. An, qualiter, & quando resignatio conditionalis inducat vacationem beneficii quoad titulum?

Respondeo primò: Hæc quoque resignatio (non quidem vi solius actus resignationis, aut etiam accedente porrectione supplicationis, quâ supplicatur, ut ea admittatur, & beneficium adjecto in ea supplicatione conferatur. Lott. cit. q. 14. n. 24. juncto n. 27.) sed admittâ seu accedente in super admittione inducit vacationem Garc. p. 11. c. 4. n. 1. & c. 3. n. 3. citans quamplurimos, qui etiam ibi. n. 4. addit, beneficia resignata ex causa permutationis, licet vacare dicantur, ad effectum tamen reservationis, suppressionis, aut unionis; ut & ad effectum, ut conferri possint alteri, habentur pro non vacantibus juxta mox dicenda de resignatione in favorem in genere; qualia etiam sunt resignata permutationis gratiâ; ita ut revera tanquam vacantia egeant novâ collatione. Garc. cit. c. 3. n. 10. ex Mascard. de quo tamen vide eundem Garc. cit. c. 4. à n. 5.

2. Respondeo secundò: Non tamen inducitur per hæc resignationem vacatio in ordine ad effectum, ut illa vacatio comprehendatur in juribus & privilegiis loquentibus de beneficiis vacantibus, & in expectativis. Paris. cit. q. 4. n. 24. id pluribus num. seq. exemplificans, juxta dicta à nobis, quest. ante hanc tertiam.

3. Respondeo tertio: Neque vacare conditionate resignata, etiam post admittionem resignationis, simpliciter, sed ut conferantur resignantibus cum conditionibus appositis, ita ut beneficium

maneat

maneat resignanti, & jus habitum in eo nullatenus abdicetur. Si non conferatur resignatario, vel non ferventur conditiones; non secus ac si resignatio nulla facta esset. Paris. cit. q. 4. à num. 22. citans Mascard. de probat. conclus. 1395. n. 3. sic dicens esse communiorum.

4. Respondeo quartò: Nihilominus datur in hac resignatione vacatio eodem tempore, quo in resignatione simplici; nimirum eo momento, dum concurrunt consensus resignantis, & consensus Papæ, dum hic per suum rescriptum exprimit, se resignationem accipere; idque etiamsi facta fuit ex causa permutationis. Lott. cit. q. 14. n. 22. juncto n. 34. citans Rotam decis. 1. n. 1. & 4. de verum permut. in novis. ex Gabr. conf. 199. nu. 1. l. 2. Quod tamen intelligendum, ubi designatus à resignante consensus factæ in se resignationi, juxta paulò post dicenda.

5. Neque his obstat: quòd admissio illa Papæ, sive actus ille, quo Papa in suo rescripto rescribit, fiat ut petitur (in quo verbo fiat consistit tota vis gratiæ, & quod non expectat tempus futurum, sed de præsentè operatur, ut Lott. n. 28. & 29. ex Rebuff. in pr. signat. n. 15. & Afflict. decis. 213. nu. 6.) implicet admissionem & collationem, adeò que videatur hic non posse intervenire seu intermediare vacatio; vel certè in isto actu momentaneo consideranda simul ventur vacatio & non vacatio. Nam quòd actus ille sit dicto modo instantaneus, id contingit merè per accidens, & non ex natura actus, vel ex alia juris necessitate, adeò que non attenditur. Lott. n. 35. aliud enim est, Pspam admittentem resignationem, non censei eam admittere aliter, seu ad alterius favorem, quàm ejus, qui à resignante designatus est, seu unà cum eo in supplicatione eadem supplicavit pro collatione, ità ut mens Papæ eadem prorsus censeatur eum mente supplicantium, cui adhæret: & aliud est, quòd actus non sit separabilis in tempore ab admissione; ità ut si velit, Papa possit actum illum collationis differre in aliud tempus, censeaturque interim perfectus & absolutus actus resignationis, & consequenter constituatur duratio vacationis ad ipsius Papæ libitum, per quam dilationem non solvatur nexus obligationis contractæ ex admissione facta, non nisi in ordine ad conferendum tali personæ. Lott. n. 36. & 38. Unde etiam aliud est querere, quando purificata dicatur conditio huic resignationi implicita, ut resignans dicatur destitutus omni jure, & aliud est querere, quando resignatario dicatur perfectum jus quæsitum in beneficio, ità ut beneficium veluti denuo plenum ejus personam aliter quàm ex ea vacare nequeat. Prius contingit, seu inducitur effectus simplicis destitutionis resignantis eo ipso, quòd per Papam admissa resignatio, & per resignatarium acceptata. Lott. n. 50. & 51. Hinc etiam resignatarius expedierit literas in forma dignam, & illis necdum justificatis & executis contingat resignatarium mori, resignans arcebitur à regressu ad beneficium; quia quoad ipsum actus jam est perfectus & consummatus. Lott. n. 52. Idemque esset, si resignatarius reprobaretur; conditio enim illa expressa vel subintellecta, si beneficium certæ illi personæ conferatur, respicit factum Superioris habentis conferre, cum ab illius auctoritate actus totaliter dependeat (ità ut resignatarius in effectu jus nullum consequatur à resignante, utpote qui factam resignationem habetur pro mortuo, ut Lott. n. 71. & 72. Illud ve-

ro habetur satis pro impleto, quandoque per ipsum non fiat, sed per eum, cui est adimplendum, quò minus adimpleatur. Lott. n. 53. & 54. quòd resignans, dum veluti pacificatur cum Papa, ut beneficium certæ personæ & non alteri conferatur, hoc ipsum velle subintelligitur; nimirum ut is illud beneficium obtineat, si sit habilis; cum pacificantes in his, quæ non exprimuntur, censeantur se conformare legis dispositioni. Lott. nu. 57. Cujus tamen contrarium docent alii, nimirum jus non abdicari à resignante in casu, ubi resignans fuit infcius inhabilitatis resignatarii, de quo vide mox subjungenda.

6. Ex quibus omnibus jam illud conficitur, beneficium resignatum in favorem vacare absolute & simpliciter à momento, quo resignatarius post admissionem resignationis consentit resignationi in se factæ & non aliter admissæ à Papa (per hoc ipsum enim, etsi adhuc jus nullum in beneficio sit acquisitum resignatario, ità tamen illi beneficium affectum est, ut nulli alteri, quàm illi, si habilis est, conferri valeat; atque ità per hoc ipsum, ut dictum, resignans destituitur omni jure in beneficio, ut si moriatur, antequam resignatarius acceptet ipsam collationem, vacare non dicatur beneficium per obitum resignantis, sed ex præcedente resignatione. Econtra dicatur per obitum resignantis vacare, non verò per illius resignationem, si resignans moriatur ante acceptance[m] seu consensus[m] præbitum resignationi & admissioni illius, ut Paris. l. i. q. 4. n. 43. & 44. Hac verò vacatio per resignationem consummatur tum demum, cum resignatarius factam sibi collationem beneficii resignati acceptat; siquidem per talem collationem acceptatam non jam tantum dicitur beneficium illud resignatario affectum & non liberum, verum etiam tribuitur jus ei in illo. Lott. loc. cit. à n. 59.

7. Horum tamen contrarium docere videntur passim alii, dum tradunt resignantem conditionare jus nullum amittere, nisi conditionibus actu impletis (quandiu autem jus nullum abdicatur à resignante, beneficium illius nequit vacare) ac proinde donec beneficium perfectè sit quæritum resignatario, seu resignatio hæc in favorem effectum plenè sit sortita. Barb. juris. Eccl. l. 3. c. 15. à n. 71. citans pluribus, C. Luca. de benef. d. 34. nu. 5. ubi: resignatio conditionalis non abdicat jus à resignante, nisi purificatà conditione per effectuacionem resignationis in resignatario: & sic nullum probari effectuacionem, nec jus ullum abdicari à resignante, donec literæ fuerint expeditæ. Barb. loc. cit. n. 75. citans plures Rotæ decisiones. Idque etiam si ipse resignans tanquam œconomus ab Ordinario deputatus administrasset beneficium, eò quòd hujusmodi actus non concludat necessariò, quòd resignans habuerit animum abdicandi à se beneficium, & possessionem in eventum, in quem illud non acquiratur resignatario; nam hæc conditione deficiente jus remanet penes resignantem, donec ea perficiatur. Barb. loc. cit. nu. 75. juxta decis. Rotæ in Nucerna parochia. 28. Julii. 1630. Sic resignans non cadit à jure in beneficio, nisi literæ Apostolicæ in forma dignam ad favorem resignatarii expeditæ, executioni fuerint demandatæ, facta nimirum resignatario reperto idoneo collatione. Barb. n. 75. juxta expressas Rotæ decis. Et sic, etiam si resignatio non fuit effectuata in resignatario, seu jus ei non quæsitum; quia repertus inhabilis, v. g. excommunicatus, jus nullum abdicatur à resignan-

signante. Paris. l. 9. q. 21. n. 7. dicens sic decisum à Rota in Gnesnensi Praeceptorie. 23. Martij. 1547. teste Put. post decis. 11. de renunc. C. Luca. cit. d. 34. nu. 6. citans Garc. p. 11. c. 3. n. 35. & seq. Gratian. discept. forens. discept. 235. n. 10. & seq. Idem tradit C. Luca de benef. d. 35. n. 13. & d. 36. n. 7. ubi: quod à resignante jus nullum abdicatum sit, dum deregatur resignatarii inhabilitas; & hinc, si post decessum illius inhabilitatem decedat resignans, beneficium vacet ex persona seu obitu resignantis; secus tamen esse, seu jus abdicari, & consequenter beneficium non vacare per obitum resignantis, ubi is discederet; dum constaret, gratiam resignationis esse justificabilem in resignatario, quia tum gratia dicitur pura & perfecta ab initio, & subsequens justificatio solum declarat seu aperit, quod jam inerat. Unde etiam, si dicta gratia non fuisset per accidens actu justificata, & consequenter conditio in resignatione expressa, per accidens non verificata seu impleta, eò quod resignatarius prius decessisset, maneret resignans supervivens sine jure, seu vacaret beneficium ex ejus resignatione: quia eatenus tantum gratia in forma dignum dicitur imperfecta, & non abdicat jus à resignante, quatenus, ut dictum, constet seu deregatur resignatarium seu provisum ob defectum clericatus vel irregularitatis, vel aetatis, vel literaturae aliterve non esse idoneum. Quin etiam in hoc casu resignatarius decederet, vacaret beneficium ex ejus persona; utpote qui ex resignatione jam perfecta abdicatum jus à resignante in se translatum habuisset, etsi necdum possessionem consecutus, ut idem C. Luca. cit. n. 7. Hac ipsa voluisse videtur Lott. cit. n. 51. & 52. (quem etiam pro hoc citat C. Luca) nisi quòd Lott. quoque velle videatur, jus abdicatum à resignante, dum per resignatarium, ob ejus nimirum inhabilitatem, sibi etiam incognitum fuerit, quòd minus is consequatur beneficium. Contrarium tamen est, seu resignans excidit jure à titulo beneficii, dum ex culpa vel facto ipsius resignantis accidit, quòd jus in beneficio quaesitum non sit resignatario, v. g. dum is resignavit in favorem inhabilis, conscius istius inhabilitatis. Paris. loc. cit. n. 8. citans decisionem Rotae in Romano Canonica. 17. Novemb. Anno 1567. C. Luca. cit. n. 6. & alii ab eo citati.

8. Quinimò tradit Tond. in qq. benef. p. 1. c. 69. n. 18. non abdicari à resignante jus, donec resignatarius beneficii resignati adeptus sit possessionem, citans pro hoc Gregor. in institut. in benef. c. 28. n. 9. Rebuff. in pr. tit. de resign. condition. n. 8. Imolam n. 15. & 16. ac dicens se ita consuluisse super quodam Canonico, cuius resignatarius fuit repertus mortuus ipsa die, quà accepturus erat possessionem illius, & resignantem hunc fuisse semper manentem in possessione. Idem tradit p. 2. c. 4. §. 7. n. 3. Item p. 3. c. 73. n. 3. ubi: quòd in resignatione in favorem non abdicatur jus à resignante, donec resignatarius adeptus sit possessionem, & eà mediante resignatio sit sortita plenum effectum. Cujus tamen contrarium sentire videtur C. Luca de benef. d. 36. n. 7. ubi: quòd ex resignatione jam perfecta abdicatum à resignante jus, & translatum in resignatarium, & ex hujus personà vacet beneficium, etsi ejus possessionem non adeptus.

Quaestio 241. An, & qualiter resignatio conditionalis inducat amissionem possessionis beneficii?

Respondeo: Licet, ut dictum prius, in simplice resignatione post ejus admissionem amittatur statim omnis possessio civilis & naturalis, & res videatur habita pro derelicta, in resignatione tamen conditionalis resignans etiam dicitur possidere, & titulum coloratum habere, donec adimpleatur conditio, v. g. donec reservatio favore illius facta locum habeat, vel donec resignatio acquiratur beneficium (quod tamen juxta sententiam Lotterii, de qua quaest. precedente, intelligendum videtur sub hac limitatione; aut donec per eum fuerit, quòd minus ei beneficium acquiratur; nimirum ob competentem ejus inhabilitatem) Paris. cit. q. 5. à n. 36. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 15. n. 25. ubi: quòd resignans non solum titulum, sed & possessionem retineat, quamdiu conditio adimpleta, & beneficium resignatario quaesitum non fuerit, nisi aliunde colligatur, eum possessionem voluisse dimittere juxta celebrem Navarrai doctrinam in c. accepta. de rescript. spoliat. oppositio. 7. n. 23. & 33. C. Luca de benef. d. 37. n. 3. Siquidem possessio sine animo non transfertur, ut Sara. in reg. de trien. q. 25. Rebuff. de pacifica possess. n. 285. juxta L. quemadmodum. ff. de acquir. poss. & taliter resignans videtur habere animum non perendi eam, nisi impletis conditionibus. Paris. cit. q. 5. à n. 36. Tond. p. 1. c. 69. n. 19. Unde etiam jam inferit C. Luca de benef. d. 37. n. 3. quòd in possessorio potius obtinere debeat resignans tanquam possessor anterior, non obstante possessione resignatarii tanquam invalida & vitiosa; dum nimirum capta, ipso resignante possessore non citato, & non justificatis coram executore narratis in literis. Ad illud verò, quòd lite pendente inter resignantem & resignatarium super praetensa resignationis invaliditate potior est resignatarius, cui debetur manentio ex ea ratione, quòd resignans voluntarie & facto suo cesserit à possessione. Respondet idem C. Luca. n. 6. id procedere, quando resignans à principio se non opposuit, ac nullitatem resignationis non deduxit; ita ut possessio fuerit pacifica; tunc enim procedendum causà cognitâ, ut Garc. p. 6. c. 2. n. 159. apud eundem; ideoque interim manentio debita resignanti. Plura de possessione beneficii resignati amissa & dimittenda vide quaest. post hanc secundâ.

Quaestio 242. An, & qualiter dimissio & resignatio invalida inducant vacationem, seu amissionem beneficii & possessionis?

Respondeo primò: Per talem beneficii dimissionem factam auctoritate propria non amitti proprietatem seu titulum beneficii, quamdiu ea admittit non est à Superiore, in cujus potestate est, dimissionem talem acceptare, & beneficium alteri conferre, vel cogere dimittentem ad dimissum beneficium regredi, absque eo, quòd in hoc secundo casu opus sit novo titulo seu collatione; quia, ut dictum, antiquus titulus per hoc non amittitur. Paris. l. 7. q. 1. n. 38. Imola n. 50. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 15. n. 16. juxta c. non oportet. 7. q. 1. qui & propterea n. 18. ait, à Doctoribus dimissionem talem validam dici in praedictum dimittentis,